

VÝŇATKY Z RECENZÍ

k článku BRNO V PROUDU ZMĚN

Recenzent: doc. RNDr. Luděk Sýkora, Ph.D.

Fakulta sociální geografie a sociálního rozvoje UK

Článek je vyprávěním založeným na pluralitě informací a připomíná velmi barvitou koláž. Analytická dimenze ustupuje do pozadí pokusu o velmi širokou syntézu. Jinak to při tomto rozsahu a snaze o celkový pohled na dynamiku změn ani nejde. Článek prostupují subjektivní soudy, u kterých však není předem známá určitá struktura hodnocení, o níž se soudy opírají, nebo k níž se vztahují – to by mohlo být v úvodu naznačeno. Osobně mi chybí určité zhodnocení hierarchie významností probíhajících proměn města. Článek využívá literaturu, na

niž odkazuje spíše indikativně a jako volný referenční rámec, než aby byla prezentována hlubší a strukturovanější diskuse.

Pár drobných poznámek:

Postindustriální: v prvním odstavci jsou nevhodně spojeny vývody z literatury o globalizaci a informační společnosti. Globalizační literatura netvrdí, že místa přestanou mít význam, naopak. Globální ekonomika je založena na významné územní dělbě práce, kde určitý typ teritorií plní svoji roli. Globalizace je o geogra-

fickém globálním rozptylu rutinních výrob (a to v semiperiferních oblastech) a zároveň výrazné koncentraci řízení do několika málo globálních měst a malých území v rámci nich. Místo je pořád důležité, ztrácí se však vztah mezi dnes hypermobilním globálním kapitálem a místní komunitou, ale o tom se v článku nehovoří.

Gentrifikace: výhoda levného nájmu funguje jen v pionýrské fázi gentrifikace. Pro gentrifikaci čtvrtí je ale klíčovou spíše developerská fáze, kde jsou již nájmy poměrně vysoké.

Recenzent: PhDr. Radoslava Cicvářková

Kancelář primátora města Brna, Referát tvorby strategie a regionální spolupráce

Článek velmi dobře přechází od obecných, respektive zobecňujících jevů provázejících vývoj měst a jejich částí, ke specifickým problémům českých sídel prošlých dlouhou érou socialismu. Vystihuje shodné rysy měst v procesu deindustrializace a hledání nových náplní, které opět vykazují velkou shodu, tentokrát bez ohledu na to, ve které části Evropy (či světa) se sídlo nachází.

Brno z tohoto hlediska představuje všechny klady i zápory popsanych procesů. Autor se soustředil především na průmyslovou minulost Brna v rámci tzv. postfordismu s dopady do urbanistické struktury města, přičemž si všimá jak přínosů, tak i nevyužitých šancí (využití brownfields × greenfields, včetně výstavby průmyslových zón).

Poznámka: Autor uvádí řadu realizovaných staveb v centra Brna. Je škoda, že do výčtu nezařadil i kance-

lářskou budovu Kapitol na Rašínově ulici, neboť jde o znovuzastavění velké proluky (737 m²) v urbanisticky výjimečně exponovaném místě v sousedství gotického kostela sv. Jakuba. Urbanistická koncepce dala vzniknout budově, která vtipným užitím defacto tří fasád v půdorysné stopě ve tvaru písmene Z vytvořila svorník mezi stávajícími měšťanskými domy – v této souvislosti jsou například pozoruhodné i dobře zvládnuté designérské a konstrukční detaily opláštění, ale i další prvky exteriéru i interiéru.

Drobnou výhradu lze vznést k problematice parkování. Poptávku po parkování je žádoucí řešit tam, kde vzniká, popřípadě v těsné blízkosti. Pokud jde o centrum města, je samozřejmé, že ojedinělý parkovací dům na Kounicově ulici nemůže vyřešit problémy s parkováním v centru – řešením může být pouze celý systém spočívá-

jící v kombinaci dalších parkovacích domů na okraji centra (jádra) města a zároveň v regulaci parkování (včetně omezování parkování) v centru na volných plochách.

Autor správně hodnotí i význam a postavení brněnských sídlišť, kterým především z důvodu polohy i velikosti, pravděpodobně nehrozí přeměna ve slumy či bydlení pro nízkopříjmové skupiny obyvatel. Brněnská sídliště totiž mají zhusta velmi kvalitní přírodní zázemí (v této souvislosti bych se zastala i Líšně), dobré dopravní napojení a v poslední době se v důsledku regenerace bytových domů zlepšuje i jejich estetická úroveň.

Možnosti pro každodenní krátkodobou rekreaci obyvatel a dětí (včetně zvyšujícího se zájmu o cyklistiku) jsou pak v těchto oblastech ve srovnání s „rostlým“ městem nepopíratelně vyšší.